

EUGENIA PLEWKA

ur. 1926; Puławy

Miejsce i czas wydarzeń	Puławy, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	Puławy, dwudziestolecie międzywojenne, Żydzi, stosunki polsko-żydowskie, związki mieszane, maca, życie codzienne

Stosunki polsko-żydowskie w przedwojennych Puławach

Mnie się zdaje, że nie było źle i jak to sąsiad z sąsiadem się żyło. Pamiętam, że przed wojną Polacy kazali im chodzić po ulicy i krzyczyć: „Przez nas wojna, przez nas wojna, przez nas wojna! Oszukiwaliśmy Polskę 25 lat, przez nas wojna”. I tam tak krzyczeli: „Wasze ulice, nasze kamienice. Wasze legiony, nasze miliony”. I tak było. To pamiętam, bo latałyśmy takie już dziewczyny, byłyśmy spore, bo to przed samą wojną [było] i to kazali im tak [wołać]. Władze nasze kazały im iść na ulicę i tak krzyczyć, tak z własnej woli to nie poszli.

Mojej wujenki brat chodził do Żydówki. I oni uciekli gdzieś, uciekł gdzieś z tą Żydówką, a później ci Żydzi chodzili, szukali jej i dawali nawet dużo pieniędzy [za nią]. Nie mogli ich znaleźć. Nie wiem, gdzie oni uciekli. I nawet chodzili tam do wujenki, że oni dadzą dużo pieniędzy, żeby powiedziała, gdzie oni są. A oni sami nie wiedzieli, ale później wiedzieli, ale nie chcieli wydać. [Żydzi] nie chcieli, żeby ona z Polakiem [była], mieli swoich.

Zawsze żeśmy się śmieli, że Żydzi łapią na macę. Tak mówili, no to wszyscy się bali, bo mówili, że mogą złapać na macę. Ale kiedyś ta sąsiadka przyszła do mamy i mówi: „Pani Osiakowa, niech Gienia przyjdzie do mnie, bo ja się boję sama spać”. No i ja poszłam, ale nie mogłam usnąć, bo myślę sobie: „Może mnie Żydzi chcą złapać na macę”. Tak po cichutku wszystko swoje zabrałam i uciekałam. Później ona mówi: „Czego ona uciekła?”. To tak mówili, że łapią na macę, że tam kogoś gdzieś tam, i że do tej macy dodawali krew. To były takie cienkie placki, to tak mówili ludzie, ale czy możliwe, że ta krew była tam polska?

Data i miejsce nagrania	2004-02-16, Puławy
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"